

اقتصادیات

مجموعہ سی

خاند

اشترک برلی

عثمانی مملکتی ایچون:
ییلانی بر بوچوق لیرا

اجنبی مملکتی ایچون:
ییلانی ۴۴ مارق - ۱۰ فرانک

دانہ سی ۳ غروش

ییل ۱ - صانی ۹

اعلامہ برلی

بردفعہ لق مہسٹر ایچون:

یکرمی غروش

سنہ لک اعلان ایچون
آیریچہ آکلاشیلیر

۱۴ نیسان، ۱۳۳۲

علمی و عملی ہر نوع اقتصادی مسئلہ لردن بحث ایدر وہم پرشنبہ کوئی چیقار .

ادارہ خانہ : استانبول، سلطان حامی - معقولیان خانہ

مجموعہ منہ یازاجق ذاتلرک اعلی [الفبا صیراسیلہ] : آرسلان افندی ، دیون عمومیہ مدیر عمومیسی - احمد امین بک ، دارالقنون ایستاتستیق معلمی - ارشد بک ، خارجہی نظارتی امور تجاریہ مدیری - توفیق بک ، دیوان محاسبات رئیس - جاوید بک ، سابق مالیہ ناظری و قلعہ سلطانیہ مبعوث - جمال بک ، معادن مدیر عمومیسی - حامد بک ، عثمانی بانکہ سی مجلس ادارہ اعضاسی - حسن تحسین بک ، مالیہ مستشاری - خلاجیان افندی ، سابق نافعہ ناظری و استانبول مبعوث - خلوصی بک ، سابق دفعہ ناظری و حجاز دمیر یولری مدیر عمومیسی - ساسون افندی ، بغداد مبعوث - سعاد بک ، خارجہی نظارتی امور ادارہ مدیر عمومیسی - سعید بک ، صنایع مدیر عمومیسی - سلیمان سامی بک ، نافعہ نظارتی طرقہ ومعارب مدیر معاونی - سلیمان سری بک ، نافعہ نظارتی نافعہ مدیر عمومیسی - شیاکوک آلپ بک ، دارالقنون اجتماعیات معامی - عثمان فطری بک ، طرق ومعارب ادارہ سی ہیئت فنیہ رئیس - علی جانی بک ، حلب مبعوث - علی رضا بک ، امور بیطریہ مدیر عمومیسی - غالب بک ، پوستہ و تہذیب ناظری قلم مخصوص مدیری - فائق نرہت بک ، مالیہ نظارتی واردات مدیر عمومیسی - فرید بک ، مسکوکات مدیری - کاظم بک ، مالیہ نظارتی دیون عمومیہ ومعاملات نقدیہ مدیری - مصطفی بک ، نافعہ نظارتی دمیر یولرلر مدیر عمومیسی - مصطفی شرف بک ، تجارت وزراعت مستشاری - مختار بک ، نافعہ مستشاری - منیر بک ، سیغورطہ لر مدیری - نسیم بک ، زراعت مدیر عمومیسی - یوسف کمال بک ، عدلیہ مستشاری .

فوق الحد موجب فوائد اولدیغی و بوتون مدنی قوملرده اورمانلره قارشى درین بر محبت رورده ایدیلکینی « ایضاح ایتدکن صو کره دیورک: «آناطولینک حرارت آلتنده بولنان اهایلسنه هیچ برشی اورمانلر قدر موجب محسنان اولاماز. بویوک شهرلر و بالخاصه استانبول شهرى اهایلسی جوار اورمانلرده استراحت ایتک امک. نه نائل اولسه یدیلر شهسز دها صاعلام و دها مسعود بر حیاته مظهر اولورلردی. »

منتشا زراعت مأموری علی رضا بك منتشا سنجاغلك وضعیت و اقلیمی، میاه جاریهسی، کوللر و بطساققلری، منطقه داخلیه ایله منطقه ساحلیده اقلیم و نباتاتی، آفات و امراضی، ادوار ارض و صخورى، داغلى، معادنی، میاه معدنیهسی، طوبه پراقلرک انواع و وسعتلى، اورمانلری ایله ییلازلری، مزروعات، مغروسات و صنایع زراعیهسی، حیوانات اهلیه و وحشیهسی، نفوسى، معارف، طرق مواصله، اعتبار زراعی، مساکن، چفکلکر، آلات و ادوات زراعیه، حیات زراعیه کپی احوال اقتصادی عمومیهسی حقهده ۹۱ صحیفه لى غایت مفصل و مهم بر راپور نشر ایتشد. مذکور راپور جدی بر تدقیق و وظیفه پرورانه بر سعیک نمره سیدر، ملی اقتصادجیلریمز تدقیقاتلری ایچون مذکور راپورده بك نافع معلومات بولایلرلر.

راپورک بشنجی قسمنده منتشا سنجاغلك احوال اقتصادی عمومیهسی حقهده وریلن معلومات و درمیان ایدیلن مطالعات یالکیز منتشا سنجاغله دکل آناطولینک اکثر منطقه لیشنه قابل تطبیقده. بوجهلدن اولارق منتشا سنجاغله کوبلی حیاتی حقهده یازیلان شوسطرلر بوتون آناطولیده حکمفرما اولان بر خسته لى تصویر ایدیور :

«جهلدن تحصیل و تربیه نك اهالندن دولانی کوبلی حیاتی يك زیاده خشونت کسب ایتشد. تیرستلک کال درجهده جایدیر. سى و عمل عادات مردود ایش کی یازین ایشلرک ال فعال زماننده هر هانکی کویه کیدلش اولسه کوروشه چک، قونوشاچ بر خبلی ارکک کوبلونک قهوه خانه لرده یاصلاندقلری کورولور. مغله و میلاس قضا لریله کوچیکیزک بر قسمنده ۱۵-۲۰ خانه لک بر کویده هر حالده ۳-۴ قهوه خانه بولنور. قهوه خانه هر زمان مشتری ایله مالی در. تارلا ده و داغده کی مساعی یومیه اکثریله قادینلره تحمیل ایدیلشد. بوجورمه تین قادینلر هم وظیفه بیتلری و هم تارلا ده کی ایشلری ایضا ایدرلر. »

شهرده کی حیساته بنای مطالعه ایدن یومی غزنه لرده تورک قادینلرینک عدم فعالیتلشدن شکایتلر و فریادلر اکسیک اولمادینی حالده کویلرده الک مهم عنصر استحصال قادین اولدیغی بر نقطه نظر دن مع المنونیه کوربیوروز. بو جهت ملی اقتصادجیلر طرفدن کال

بیله چکی قبول اولغنهده در. تیس دالما اروا ایله برلکده اجرا ایدله لیدر. عکسی حالده اروا بختنده ذکر اولنان محذورلری کندی المنزه احضار ایش اولورز.

قوه الکتریقه و سیر سفان. — اوفاق بر صو سقوطی کلی مقدارده کی کومورک و جسوده کتیره چکی قوتی احضار ایدر. استحصال اولنان قوت ایسه بر قاچ دیرک و بر مقدار تل ایله اوزون مسافله ره نقل اولتور؛ بویوک فابریقلری ایشلیر. کوچوک صنعتلری حمایه ایدر. قضاسی آزالان تنویرات وظیفهسی ایضا ایدر. مدھش نقلیات یایان دمیر یوللری، تراموایلری سوروکر. بناء علیه سولرک بهوده آقاسی بر اقبایارق بولنردن قوه الکتریقه استحصالنده کی فوادی تأمین مملکتک زوتی حسن استعمال دیمک اولاجنه کوره شایان تدقیق مهم بر مسئله اقتصادی در.

سولردن ال کوزل بر استفاده جهتی ده سیر سفان خصوص سیدر. معلومدرکه نهرا یایلان نقلیات دمیر یوللره یایلان نقلیاته نظرآ اونده بر مصرفه تأمین اولو نیایلیر. شوقدر وارکه بوخصوصی حد الغایبه وارد بر مق طوغزو اولاماز. چونکه او زمان زراعتی رخنه دار ایش اولاجغمز کی عملیات فضله مصرفه وجوده کله چکندن سرمایه نك جزئی بر فاضله بیله تقابل ایده مز.

کتابدر مجموعدر

ت. آ.

بابت و زراعت نظارتی مجموعہ سی

تجارت و زراعت نظارتی قلم مخصوص مدیریتی معرفتیه ترتیب ایدلکده اولان تجارت و زراعت نظارتی مجموعہ سنک الی یدنجی صایسی انتشار ایتشد.

مذکور مجموعہ ده و زمان مشاورى موسیو فایت اورمانلرک فوادی حقهده یازدیغی بر مقاله ده علی العموم اورمانلرک اهمیت اقتصادی بیله تأثیرات صحیهسی و افاقانه بر صورتده ایضاح ایتدکن صو کره تورکیاده اورمانلردن لایقیله استفاده ایدیلدیکنی و منابعی تقویه و جریان میاهی تنظیم ایده چکلری یرده نهرلرک قوروماسی، قضا نلر ظهوری انتاج ایتدیکنی و بعض محللرده تصادف ایدیلن فقر زراعتک اسبابی اورمانلرک غیوبت متادیه سنده آرامق لازمکده یکنی بیان ایدیور.

موسیو فایت اورمانلرک تأثیرات صحیهسنه تل کلام ایده رک «اورمانلرک هوا و زمینک رطوبتی بویوک بر موقیتله تنظیم ایدلر. کلرینی و اقالیم حارده یاشایان انسانلرک تسهیل حیاتلری ایچون

اهميت له نظر اعتباره آخلى و بو خصوصه تدقيقات ممكن اولدينى
قدرايلى كوتورللدرد .

رايور محبرينك اعتبار ذراعى حقنده كي شو سوزلردى ده
آناطولونك اكثري رلرله تشميل اولونابيلير :

(٢٠٠) بيك نفوسدن مركب اولان لوا داخلنده زراعت
بالقهي آتجق ٥٠٠٠ ليرالق اقراضات بايور كه وسعت اراضى ،
مقدار نفوس وزراعت فقر حاليله مقايسه اولتورسه يك لاشى
حكمنده قالدني تحقق ايدر ... محكران جيفتيجيلرك كچرديكى
دوره حياي يقيندن تدقيق ايدر، منتظر فرصت بولتور ... احتكار
اكثريا محصول اوزرينه جريان ايدر . تجاره صراف زراعه بعده
عينا نقد صورتنده عاده ايدلك شرطيله اقراضاتده بولماز . اكثري
صوك بهار، قيش و ايلك بهار موسماملردن زراعت محتاج بولندينى زمانلرده
ايسته نيلن يارهني اعطايه آماده اولدينى افاده ايدر . بو زراعتده
طلب ايلديكى مبللى آير . شو شرطيله كه محصول زماننده بالفرض
زيشتون ياغي و يريله جك و بونوك فيثاني يوز يازدهن اعتبار ايديله
جكدر . بو معامله اقراضيه بلا قيد اجرا اولتور . تجار دفترنده
ذمت اولارق كوسترد .

جيفتيجي آلدني يارهني نكار ايتجكي ، ياخود وعد شفاهيى
خلافتنده نقدا عاده سنى خاطرينه بيله كيتيرمز . محصول زمانى
كلنجه : تعهد ايتديكى ياغي مقدارنى يوز ياره حيله [كه بوزمان
قهي ٦٥ غروشدرد] مقرضه تسويه ايدر و شايد اتمام ايدمز سه
بر چارهي بولور ، تمامآ تاديئه دين ايلر . فرض محال ، تمامآ
دينى ورمه مزسه ورمه ديكي مقدار ايرتسي سنيه دين اولارق
دور اولتور و يكي بور ١٠ مقدمه تشكيل ايدر .

محكر ، دينك تمامآ تاديئه اولناماسندن متأثر اولماز . زيرا
بو بقيه دين تكرار او بر سه ايچون جيفتيجي نك استقراضه وسيله
تشكيل ايلر . جيفتيجي مديون قالدنندن دولاي مقرضه اعتذار
ايدر ايكن « جام ضررى يوق ، آدم سندن ، لازم ايسه ده
ويرم ؛ نه اولور ؛ » جوابيله استقراضه تشويق ايدر . ذاتا
محصولانى صانوبده ياره آلمه بكده آليشامش اولان زراعه بو
يارهني عادتاً هوادن كيش كي تلقى ايدرك بورجنى كيتديكه
آرتدريز . نهايت الله ، آووجنده بش ياره قالمياجق بر دركه
سفاته دوشر .

ايسته زراعت فقر و ضرورتى تشديد ايدن اسبابدن برى ده
اعتبار زراعتك احتياجات حيله ايله مناسب صورتده تأمين اولنا .
ماماسيدرد . احتكارك يوزده طقسانى هب محصول اوزرينه وقوعو
لور . اويله حالار واقع اولمشدر كه توتون اكك اوزره جيفتيجينك
اراضى و سعيته ، اصحاب ترولك نقدا اشتراك ايدوبده نتيجه
محصولده جيفتيجينك ، محصولنى وزدكدن صوكره ينه بورجلى
قالدني كورولور ،

محبر ، بو مؤسف حالده چاره ساز اولق ايچون زراعت
بانقه لرينك توسيع معاملاتيله محصولات رهني مقابلنده اقراضات
ياغارلى لزومندن بحث ايله كويلرده اشتراك كوي صندوقلرى
تأسيس صورتيله احتكاره بر چاره بولماسى وارد خاطر اولابيلير .
سده بونلرك اداره لرنده ، موقع فعله وضعنده بر چوق مشكلات
موجود اولدينى بيان ايديبور .

في الواقع اشتراك كوي صندوقلرني كال موفقتيله تأسيس ايتك
شرائط حاضره ايله يك مشكل بر مسئله در فقط زراعت بانقه سنك
توسيع معاملاتنه حصر اميد ايتكده طوغرو اولماز . زراعت
بانقه سنك يكي نظامنامه سى موجبجه محصولات رهني مقابلنده
اقراضات ياتق ممكن اولاجقدر . فقط زراعت بوندن لايقييله
مستفيد اولابيلمى ايچون ده بر چوق شرائط ايفاسى لازم كابر .
بو مسئله نى ايرجيه موضوع بحث ايدجكز .

محرك مساكن زراعيه حقنده كي ايضاحاتده بوتون
آناطوليدكي كويلي حياي ايچون شايدان نظر در . مسكنده كي
سفالتى تصوير ايتدككن صوكره محبر شو يولده اداره كلام
ايديبور :

« كويلنك سفالت احوالى محضا بر مستأجر ياخود موقت بر
عمله صفتيله ساكن اولديغندن هر طرفدن صوره اسقا حرقارلردن
دره لر آقار ايكن لك منبت اراضى منتقله اوزرنده ميني ايكن
صوغان ، چيچك زرعيات ويا ميوه آغاچنه تصادف اولماز . بوكا
باشليجه سبب اراضيه ، حتى خانه سنه صاحب اولاماسيدركه بونه
قدر اسف انكيز بر حالدر .

بو حوالى اهاليى سراپا حياه منقطع و مرزنى خسته قلردن
يوزلرى صاپ صارى ، طورباق رنكنده اولدينى كبي قارينلرى
شيشدر . صاغلام كيمه لر يك سير كدر . كيمه نك بكنزنده قاندىن
آر كورولمز . اسكان اساسا لك متين بر وجودى محو ايدجك بر
حال وشكده اولدينى كبي هوانك خار و راطب بولماسى ده تأثير
تخريبكاريسي دنا زياده تشديد ايتكده در . بوكا انضمام ايدن
فقدان غداده باشقه جه شايدان دقدرد . مصر و يا دورا اونسندن
ياييلان خامورك قيزغين صاج اوزرنده پيشيرلسيله حاصل اولان
بزيرمعدن باشقه ايتك بيزلر . سفالت مجسم ، اوست باش بزمدرده ،
مفروشات و شرائط حياتيه مفقود كيدرد .

لوانك هر طرفده اهالى ، چيچك ، تسفو و فرنكي خسته .
لقارينده زبوندر ؛ اساسا موجود اولان ضيق . مبيت تيمورمش
كي بو حالده باشقه جه تشديد ضرورت و ايقاع تلفات ايتكده در .
كويچكز ، ميلاس ، فتحيه قضالرينك بعض يرلرنده اهالى ، « مالاريا »
خسته لغندن يوزلرنده قان قالماش ، دائماً بو مرضك اعراضيله
نيچلشير طورولر . تام ايش موسمنده ، بر خانه موجودندن

شرقیہ دائر متعدد اثر لریہ معروف اولان پروفیسور دوقتور بہ قدر پروفیسور دوقتور ارنست یق، مشاور خاص، پروفیسور دوقتور فلیتزون، پروفیسور دوقتور شوماخر، پروفیسور دوقتور سہرینغ و سائرہ .

مجموعہ نیک برنجی نسخہ شدہ یک مہم مقالہ وارد۔ مجموعہ عہدک سر محرری موسیو یونگہ «شرق قریبہ مسئلہ اقتصادیہ» نامیہ یازدینی مفصل بر مقالہ بدوتون شرق مسائل اقتصادیہ سنہ حاکم اولان و عمومیت اعتباریہ بر شرق مسئلہ اقتصادیہ سی وجودہ کثیرن بعض عاملر بولیدینی و شرقہ بالخاصہ تورکہدہ جدی صورتہ ایش کورہ بیلیمک ایچون بوشرق مسئلہ اقتصادیہ سی علمی صورتہ تدقیق ایدہرک اوکا کورہ تعین مسلک و استقامت ایتک لازم کلدیکنی اثباتہ جالیمشد۔ دیگر اثرلرنہ اولدینی کی بو مقالہ سندہ موسیو یونگہ آوروپالیرک تورکیہ و علی العموم شرق حقندہ پسلدکاری یا کلیش فکر و ذہابری اوتہدن بری رلشمش بر طاق سوء ظنلری تخریب و ازالہ بہ غیرت ایتشد۔ دوقتور شہقردہ عراق پتروئلری حقندہ یک واقفانہ بر مقالہ یازمشد۔ بو مسئلہ یی آریخچہ موضوع بحث ایدمکچز۔

دوقتور بہ قدر «اسلام و اقتصاد» نامیہ مفصل بر تتبع نشر ایتشد۔ دوقتور بہ قدر دین اسلامک ترقی اقتصادی بہ مانع اولدینغہ داراوروبادہ حکمفرما اولان فکرلرک بطلافی اثبات ایدیور۔ احکام شرعیہ نیک کرک دولت و کرک افرادک بالجملہ شرائط حیاتیہ سنہ مداخلہ ایتمسندن حاصل اولان نتایجی، دینی طریقتلرک، حقوق عائلہ نیک تاثیرات اقتصادیہ سی، اوقاف مؤسسہ لریک شرائط مخصوص۔ صہنی ایضاح ایتدکن صوکرہ شو سوزلرلہ بیتیور:

«دین اسلامی اقتصاد نقطہ نظرندن مضر عدا ایتک طوغرو دکلد۔ اعصار سابقہ بدوقدر مختلف شرائط حیاتیہ، بو قدر مختلف اقوامک روحلریہ و سچیہ لریہ نثل ایتشد۔ بناءً علیہ دور جدید حیات اقتصادیہ سنک شرائط مخصوصہ سنہ نثل ایتکہ موفق اولاجنی شہسز عدا ایتلید۔

شرق احوال اقتصادیہ سی یوکلتمک ایچون دین اسلامہ طوقونغہ لزوم یوق۔ اقوام اسلامیہ یی تنور ایتک کافیدر۔ اسلام دین اعتباریہ مستعد انکشافدر۔ آنحق اقوام اسلامیہ نیکدہ عینی درجہ مستعد انکشافی و المارلی لازم کلیر۔

مجموعہ نیک نہایتندہ موسیو تیلہ نیک محصول قلمی اولارق شمعی بہ قدر مختلف لسانلردہ شرق و بالخاصہ تورکیہ نیک احوال اقتصادیہ سنکد باحث اولارق انتشار ایتش اولان اثرلرک برجدولی مندرجدرکہ ملی اقتصاد جباریر ایچون یک زیادہ شایان استفادہ در۔

بعضی یاتار؛ بعضی قالقار، یاشامق ایچون، لوازم معیشتی تارک ایتک ایچون تارالاسنہ کیدر۔ اورادہ بر مدت صوکرہ برہ یاتار؛ بر قاج ساعت عقیندہ، نوبت کینچہ ایشنہ دوام ایدر، یاخود بیہوش بر حالہ عودت ایلر۔ بورلردہ کی اہالی سراپا صیصقہ، انچہ باجانی، صاری بکزی، شیش قازینی کیسہ لرد۔ قادیلاردہ و فیساتک یوزدہ اونوزی حمای نفاسیدن وقوعبولور۔ کویچکیز قضا سنک شال شرقیندہ و جوار قراسندہ «جزام» علی کال اہمیتہ ایلرلیرک نشر سقات و ایقاع تلفات ایتکدہ در۔

اھالیدہ جھلک کالیہ حکم فرما اولسی خستہ لقلرک سرات و تشددینہ سببت ورمکدہ در۔ ذاتا نہ مسکندہ، نہ معیشتہ قاعدہ صحیحہ بو موافق بر شرط بولنا بیلیر۔ بوکا بردہ خستہ لقلرک انضمام ایتسی حسیلہ آرتق قوہ عمومیہ ملیہ یی تشکیل ایدن بو کلیتک نہ مہیتدہ قالاچی محتاج تأمل بر مسئلہ مہمہ در۔

مقتضای جھل اولارق خستہ لقلرہ قارشی نظر لقلر طاقق، اوفورمک، سحر یاقق، قان آلدیرمق کی عادات یک منتشردر۔ علاحہ، طبیہ اعتماد یک ضعیفدر۔ حیات زراعیہ یک ابتدائی و یک سفیل بر حالہ در۔

محرر، چیفتکلرک صورت ادارہ سندہ مشہود اولان مناسبتر حاللری یک آجیقنی بر صورتہ تشریح ایدیور۔ مثلاً دیورکہ: «کویچکیز قضا سنہ یوز بیکلرچہ دونوم وسعتہ و متعدد قریہ لہ مالک اولان چیفتکلرکدہ اہالی بر حیات اسارت یاشار۔ چیفتکل اراضینک یوزدہ الیسی زراعت ایلنر۔ طول مدت زراعتدن ترک و تعطیل اولماسی دولایسہ لک منبت اراضی بہ جالی، اشجار خببہ استیلا ایتشد۔ دیگر طرفدن بیکلرچہ نفوس بر قاریش یرہ صاحب اولامیور، اجیر، اسیر خالندہ اکرنی بر صورتہ کال سقات و ذلت ایچندہ افنای حیات ایلور۔»

علی رضا یک راپورندہ زراعتہ دائر ویردیکی معلومات عمویہ میہ ایلہ برابر کویلدیرمک مؤلف حاللریہ تشریح ایتککہ وظیفہ سی ایفا ایتدیکی کی مملکتہ دہ یک مہم بر خدمت ایضا ایتشد۔ موسی الہیمک نظارت عاڈسی طرفندن معاشیہ ضم و ومدالیہ اعطاسی صورتلریہ تطلیف اولوندینی نمونیلہ خبر آلق۔ طشرودہ کی دیگر اقتصادیات مأمورلریہ بو یولدہ حرکت ایدر۔ لرسہ ترقی و تمای اقتصادییہ دوغرو بویوک بر خطوہ آتمش ولاجغز۔

شہقردہ تدقیقات اقتصادیہ مجموعہ سی

بو نام ایلہ آلمانبادہ علمی بر مجموعہ انتشار ایتکہ باشلامشد۔ مجموعہ مسائل شرقیہ تدقیقات دائرہ سی مدرری موسیو راینارد یونگہ نیک ادارہ سی آئندہ بولونیور۔ ہیئت تحریریہ سی میانندہ